LÆSERNE MENER

SPOT PÅ AARHUS?!
Eva Lykke Pedersen, Møllestien 42, Aarhus:
Vi aarhusianere ved godt, at vi abonnerer på en 'københavneravis', og at begivenheder i Aarhus ikke har samme interesse som begivenheder i København. Men når I på forsiden af avisen (30.8.) skriver, at tillægget Ibyen har 'Spot på Aarhus Festuge', bliver vi da lidt glade. Indtil vi slår op i tillægget på side 18-19 og ser, at vel omkring 60 procent af opslaget er fotos, krydret med fire små interview og omtale af *fire* begivenheder. Så måtte I næsten hellere havde ladet være.

OP MED ARMENE, VESTAGER
Jørgen Henningsen, Overgaden Neden Vandet 39, København:
Man fik ikke just indtryk af begejstring, da Vestager forleden præsenterede den nyeste forventning til årets bnp-udvikling: den fjerde eller femte nedjustering, denne gang til en vækst på kun 0,2 procent i forhold til 2012.

Men hvis ellers jeg kan regne på tallene fra Danmarks Statistik, skal indeværende og kommende kvartal hver levere en stigning i bnp på ca. 0,4 procent, såfremt de forventede 0,2 procent skal nås. Det betyder i givet fald, at vi over de tre sidste kvartaler af 2013 vil komme til at opleve en vækst af størrelsesordenen 1,3 procent. I så fald vil vi jo være tilbage på niveauet fra nullerne! De beregninger må man også have foretaget i Økonoministeriet. Uden at ville abonnere på den almindelige dyrkelse af bnp som udtryk for, hvor godt det går, kan jeg ikke lade være med at spørge, hvad der ligger bag den lidt triste udmelding. Er der objektiv grund til at tro, at væksten i indeværende halvår lige pludselig er svinget tilbage på den gamle kurve, eller er den politiske troværdighed endnu en gang ofret på opportunismens alter?

MJØLNERPARKEN
Af teknik- og miljøborgmester Ayfer Baykal (SF):
Jeg har sat mig i spidsen for, at de udsatte boligområder i København får de nødvendige midler til at blive trygge og levende steder at bo og færdes. Pia Allerslev, kultur- og fritidsborgmester i København, kalder mig naiv i Politiken (27.8.), fordi jeg, ifølge hende, vil bekæmpe kriminaliteten i Mjølnerparken med cykelstier.

Jeg har aldrig sagt eller ment, at cykelstier alene kan løse Mjølnerparkens problemer. Men jeg mener, det er en uundværlig del, hvis vi skal løfte bydelen. Det gør jeg, fordi bydelen åbnes op imod resten af Nørrebro, når man kan cykle igennem, og når butikker giver liv i gaden. Københavns Kommune, Lejerbo og beboerne står bag en helhedsplan, som investerer 800 millioner kroner i Mjølnerparken. Det betyder renovering af facader og lejligheder, en basargade og trafikale forbindelser igennem bydelen.

RYD OP I ØDSELHED
Ole Olsen, Munkesøvej 21B, Roskilde:
Finansminister Bjarne Corydon vil gerne have en dygtig og forretningsmæssigt orienteret stat. Det er svært at være imod, men jeg savner konkrete eksempler på, at han vil gøre noget ved det. Det er f.eks. en stor gåde for mig, hvordan Kammeradvokaten fortsat kan slippe af sted med at sende regninger af kleptokratisk størrelse – og øjensynligt få dem betalt af staten uden vrøvl. Der er meget ødselhed at rydde op i på statens område, Bjarne. God arbejdslyst!

KÆRE BJARNE CORYDON
Torben Wridt, Illervej 23, Broager:
Jeg synes, at du har været udsat for en helt urimelig hetz i det sidste halve år. Du skal vide, at jeg faktisk er dig taknemmelig for, at du har åbnet mine øjne. Tænk, nu har jeg vandret rundt som statsansat underviser i mere end 26 år uden at vide, at jeg var unormal. Jeg ser naturligvis frem til at blive normaliseret ligesom dem, der arbejder ude i det rigtige samfund. Så var det lige, jeg kom til at snakke løn med nogle af de der helt normale, og så kunne jeg jo konstatere, at når jeg sammenligner anciennitet og uddannelseskrav, så mangler jeg 8.000-10.000 kroner om måneden. Det er måske forkert af mig at nævne det, idet jeg jo egentlig godt ved, at du er helt bevidst om dette forhold, og at det naturligvis nok skal blive rettet. Og Bjarne, så var der lige en sidste ting. Kan du ikke godt slette det der 'tjenestemandslignende' i mine ansættelsespapirer. Jeg skal sige dig, jeg tror nemlig, at jeg gerne vil have strejkeretten næste gang, der skal 'forhandles'.

KVALITETSVAGTHUND
Svend Erik Larsen, professor, dr.phil., litteraturhistorie, Aarhus Universitet:
Steen Hildebrandt vil 31.8. have højere kvalitet i universitetsuddannelserne baseret på personlig kommunikation med studerende, formentlig fra hans egne fagområder. Om billedet er retvisende i et generelt perspektiv er derfor helt usikkert, og der er ingen kritisk analyse af forskelle på fakulteter, fag og discipliner. Så ender det i ubrugelig her-og-nu-forargelse. Den evaluering, som det uafhængige Akkrediteringsråd ifølge loven offentliggør af alle videregående uddannelser med magt til at stille krav, bruges næsten aldrig i debatten. Fra mit eget fag ved jeg, at rådet er en god kvalitetsvagthund, der glammer fagspecifikt og konkret. Og fremadrettet, fordi den er en del af en tilbagevendende proces.

DR SKAL OGSÅ HAVE ROS
Kenneth Sejlø Andersen, Sankt Hans Gade 10, Roskilde:
I fredagens signatur går Mette Højbjerg i kødet på DR og de mange programmer, der sætter konkurrence for konkurrencens skyld på dagsordenen. DR står dermed igen i skudlinjen for sin programlinje og fortolkning af public service-forpligtelsen. Meget af kritikken går selvfølgelig på DR's tydelige fokus på seertal, som oftest går forud for public service-forpligtelsen. Men ikke alt i DR er galt – tværtimod. DR har senest med sin satsning DR 2 Morgen vist, at man både tør og kan levere et programkoncept, der ikke bare er en kopi af noget, vi allerede har set. Med DR 2 Morgen har vi fået et reelt alternativ til de mange tåbelige morgen- og aftenprogrammer, der mere handler om kendte mennesker og deres ligegyldige liv, mad og vejr end om det, som reelt sker omkring os. Det skal DR have stor ros for.

KONKURRENCESTATEN
Henrik Guldborg Bøge, Ordrupvej 72, Charlottenlund:
To mænd er ude i en skov, da de får øje på en bjørn. Den ene mand spænder løbeskoene på. Den anden siger: »Du kan da ikke løbe fra den bjørn«. Den anden siger: »Det behøver jeg da heller ikke. Jeg skal bare løbe hurtigere end dig«.

DAGENS CITAT

Asylbegrebet bygger på nogle regler, der er lavet efter Anden Verdenskrig, da hele tanken var, at det skulle være de personligt forfulgte – for eksempel modstandsfolk og oppositionspolitikere – der skulle kunne søge asyl. Og ikke en masse mennesker, som måske primært kommer op af økonomiske årsager og åbenbart også begår kriminalitet
Simon Emil Ammitzbøll, retspolitisk ordfører for Liberal Alliance. I Jyllands-Posten

Skal vi spærre dem inde altid?

FÆNGSLER

KIM ØSTERBYE,
FORMAND FOR FÆNGSELSFORBUNDET

HVORFOR IKKE låse de indsatte inde flere timer? Så behøver der ikke være så mange fængselsbetjente på vagt. Det er devisen bag et nyt spareforslag i kriminalforsorgen, som skal gøre det muligt at skære i bemandingen i landets fængsler og arresthuse.

Finansministeren forventer, at kriminalforsorgens medarbejdere løber hurtigere. Der skal spares på arbejdstiden ligesom hos statens øvrige medarbejdere. Og en af måderne er altså ved at låse celledørene tidligere hver aften. Der er måske nogle, som tror, at de indsatte i forvejen sidder i deres celler hele dagen, men sådan er det langtfra i vores fængselssystem.

Vi tror ikke, at man bliver et bedre menneske ved at sidde alene i et lukket rum på 8 kvadratmeter dagen lang. Tværtimod ved vi, at indsatte, som holder sig i gang under afsoningen, uddanner sig, arbejder og lærer at relatere sig til personalet og hinanden, har den bedste resocialisering. Derfor er dørene faktisk åbne ind til den enkelte celle det meste af tiden. I det lys er det den helt forkerte vej at gå, at man nu lukker dørene tidligere og skærer i de ansattes arbejdstid på alle tidspunkter af døgnet, hvor der ifølge konsulenterne kan hentes effektiviseringer.

HAR MAN DET mindste kendskab til forholdene i landets fængsler, burde man vide, at det er temmelig svært at presse mere arbejde ud af personalet. Fængslerne er fyldt til bristepunktet med rockere, bandemedlemmer, psykisk syge og andre mennesker, som det kan være udfordrende at hjælpe.

Antallet af indsatte er steget markant gennem de seneste ti år, uden at der er kommet flere medarbejdere. Vi har derimod været igennem den ene sparerunde efter den anden. Det er ikke tilfældigt, at Arbejdstilsynet adskillige gange har udstedt påbud om dårligt psykisk arbejdsmiljø i fængslerne – og at Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø kalder vores arbejdsplads en af landets farligste.

Hvis vi skal spærre fangerne inde hele dagen, gør vi det, men så lad være med at snakke mere om kvalitet og opgaven i centrum. Lad være med at tale om færre gengangere i fængslerne. Og glem alt om nytænkning af den resocialiserende indsats.

Landets fængselsbetjente og værkmestre ønsker ikke at være nøglesvingere, som bare spærrer folk inde. Vi vil hellere fokusere på det fremadrettede: hvordan man motiverer de indsatte til et liv uden kriminalitet, men det kræver, at vi har tid til de indsatte i hverdagen.

En alliance er ikke et tagselvbord

SYRIEN

JØRGEN ØRSTRØM MØLLER,
FHV. DEPARTEMENTSCHEF I UDENRIGSMINISTERIET

MED MELDINGERNE fra USA om en forestående militær aktion i Syrien har situationen tilspidset sig. Det samme gælder forholdet mellem USA og dets europæiske allierede. Meldingerne om de europæiske landes tilskuerrolle er opsigtsvækkende og dybt foruroligende. Nogle få lande vil måske sige ja til deltagelse, såfremt USA da ytrer ønske herom efter at have erfaret, hvor 'europæerne' står; men i det store og hele er budskabet, at den sag må USA selv klare.

Der kan siges meget om militær indgriben før og efter det syriske regimes brug af kemiske våben. Den sag er debatteret og endevendt i over et år, og ikke mange er af den opfattelse, at en aktion vil hjælpe til at løse konflikten. Valg mellem muligheder, der alle er dårlige, synes at være fællesnævneren.

Som forholdene har udviklet sig, er dette imidlertid ikke, hvad der skal tages stilling til. Det er, hvem europæerne ønsker at stå sammen med, hvem vi ønsker at alliere os med, hvem vi ønsker i Mellemøsten og globalt skal fremstå som en troværdig stormagt, der kan forsvare sine interesser, sikre troværdighed og bistå sine allierede.

Europa har militært ikke så forfærdelig meget at byde på; men kan en ting af uvurderlig betydning for USA, nemlig sikre aktionen legitimitet som en international aktion, der afspejler det internationale samfunds afsky for kemiske våben og vilje til handling.

Forløbet af denne sag vil blive fulgt og gransket i hele verden. Falder europæerne ud af billedet, vil konklusionen i USA og andre steder blive, at den atlantiske alliance har lidt et – måske uopretteligt – nederlag. Forløbet omkring Irak i 2003 var skriften på væggen; men det håndgribelige europæiske bidrag i Afghanistan dæmpede virkningen heraf. Gentages forløbet endda med endnu mindre europæisk engagement, ligger det ligefor at spørge sig selv, hvad alliancen er der for.

KERNEN ER grundlæggende strategiske interesser mellem USA og Europa i rum tid fremover uanset de skvulp, som opstår fra tid til anden. Europa har fundamentale problemer og vitale interesser i nærområdet; men den europæiske militære afmagt kom frem under begivenhederne i det tidligere Jugoslavien i 1990'erne og aktionen omkring Libyen i 2011. Enhver kan sige sig selv, hvorledes USA vil reagere, hvis Europa om nogle år står i en situation, hvor vitale europæiske problemer, der ikke fuldt og hele deles af USA, står på spil, og hvis løsning kræver amerikansk militær bistand. Efter afstemningen i det britiske Underhus med afvisning af deltagelse har der allerede rejst sig røster om, hvorledes USA vil stille sig, hvis Argentina på ny prøver at tage Falklandsøerne.

En alliance er ikke et tagselvbord. Det er et spørgsmål om et fællesskab med krav om solidaritet og gensidig bistand også i tilfælde, hvor man er uenig eller synes, at partneren er gået for langt.

Et andet aspekt må indgå i overvejelserne. Baggrunden for USA's holdning er præsident Obamas udtalelse for godt et år siden om brug af kemiske våben som overskridelse af en grænse, der ville blive besvaret med handling; lørdag 31. august udmøntede han dette med ordene »militær handling«.

Et stort set tilsvarende ordvalg er brugt om Irans formodede atomvåbenprogram. Det kræver ikke stor forestillingsevne at nå frem til den konklusion, at præstestyret i Teheran læser, hvad den amerikanske præsident udtaler, og, hvis Syrien kan overskride en grænse, fortolker det således, at Iran kan gøre det samme.

Skal der være mulighed for en løsning omkring Iran, kræver det troværdighed om USA's evne og vilje til i givet fald at bruge militære midler. I modsat fald er der liden tilskyndelse for Iran til at opgive sit program. Intervenerer USA ikke i Syrien, kommer næste punkt af endnu større rækkevidde op på radarskærmen i løbet af kort tid efterladende USA, europæerne og Israel i en særdeles ugunstig forhandlingssituation.

På overfladen kan USA's holdning til Syrien og kemiske våben muligvis forekomme distant i storpolitisk henseende. Det modsatte er imidlertid tilfældet. Hvad USA foretager sig her og nu – og europæernes stillingtagen – får afgørende og fundamentale konsekvenser for den atlantiske alliances fremtid samt udstikker linjer for det videre forløb omkring Iran og dets atomprogram.

Danmark er i klemme. En dansk deltagelse sammen med et par andre europæiske lande forekommer 'skæv' – en form for overspillen af sin hånd. En dansk indsats for at gøre det klart over for USA og vore europæiske allierede, at vi ser sagen som fundamental for sammenholdet i alliancen, forekommer balanceret og i tråd med de begrænsede muligheder, vi har for at øve indflydelse.

... Karakterdannelse er det oversete skoleprojekt

skole, men en *nydefineret skole*. Den diskussion er næsten totalt udeblevet. Og det er selvfølgelig her, spørgsmålet om karakterdannelse bliver særdeles påtrængende.

BØRNS UDVIKLING fremmes af masser af påvirkninger – døgnet igennem er der ingen ende på stimuleringen. Men karakterdannelse er noget andet – det er det, der giver børn mulighed for at få reel indflydelse på deres eget liv. »At træde i karakter« siger vi og mener dermed at få myndighed i sit eget liv, opnå kontrol, kunne styre og demonstrere for sig selv og andre, at man er herre i eget hus. Pointen er, at vi skal hjælpe børn – og elever i skolen – til at få de kvaliteter frem i deres væsen, der hjælper dem til at opnå en sådan myndighed. Men hvordan gør man det? Ved at rose og anerkende? Ved at støtte og hjælpe? Svaret på de spørgsmål er nærmest benægtende, men lad os et øjeblik overveje, hvad karakterdannelse er.

Agnes er 7 år, hun går i St. Pauls Primary Church School of Camden, en lille skole i den nordlige del af London. Hun er mit barnebarn og fortalte mig, hvor glad hun er for skolen, hvor hun går i 2. klasse. I denne tid arbejder de med begrebet 'perseverance', fortalte hun mig. Det er, siger hun, at jeg bare skal holde ud og blive ved, f.eks. når jeg skal lave mine math opgaver, og jeg ikke synes det er så sjovt, så tænker jeg på perseverance – og så bliver jeg ved. Og en dag, fortæller hun videre, da jeg ikke kunne få min dukkevogn op ad trappen, da kom jeg også til at tænke på perseverance, og så blev jeg ved. Og det lykkedes.

Karakter handler om at kunne styre sit eget liv, om at tage et ansvar og forsøge at leve op til det. Velvidende, at der kan være en risiko for at det ikke lykkes

Karakter handler om at kunne styre sit eget liv, om at tage et ansvar og forsøge at leve op til det. Velvidende, at der kan være en risiko for, at det ikke lykkes – og det er lige netop denne risiko, der gør, at Agnes strammer sig ekstra an for at leve op til både andres – og sine egne – forventninger. Hun er i gang med at træne karakterdannelse.

Begrebet 'karakter' er i slægt med begrebet 'personlighed'. Det sidste stammer fra latin og drejer sig mest om 'udvikling' – sådan bruges det i dag og er hovedsagelig anvendt i USA. Det første – begrebet karakter – er græsk i sin oprindelse, det er mest brugt i Europa, og det henviser til noget værdiladet. Det kan have en vis moralsk dimension, men også noget viljesmæssigt og dermed netop noget, der har en forbindelse til begrebet 'dyd' eller 'karakterstyrke'.

Derfor er begrebet også lidt kompliceret, det henter sit indhold fra den tidsperiode, det anvendes i – og dermed de værdier, der er opprioriterede i den periode. En svaghed måske, men også netop derfor en styrke: dermed kan karakter pege på de væsentlige kvaliteter, der skal til for at få et godt liv i den pågældende periode.

Når begrebet er så vigtigt i vores opbrudstid, er det, fordi karakterbegrebet kan udfylde et helt åbenbart tomrum i masser af børn liv – og i vores moderne barndom. Her giver vi børn så meget, men noget har vi svært ved at give dem: perspektiv, livsmod, gåpåmod, vedholdenhed og modstandskraft. Og ser vi på, hvad der betyder noget, for at børn får et godt liv, så er det i langt mindre grad begavelse og gode karakter i skolen, det er sociale kvaliteter og deres egen evne til at tage ansvar.

DEN AMERIKANSKE journalist og videnskabsforfatter Paul Tough skrev sidste år bestselleren 'How Children Succeed' med undertitlen: Karakterens skjulte magt. Tough udtrykker en generel begrundelse for at lægge stor vægt på karakterdannelse, både i skolen og i familieopdragelsen. Det er en begrundelse, der handler om, hvad han kalder 'paradoksalt forældreskab':

... vi har en akut og næsten biologisk impuls til at sørge for vores børn, til at give dem næsten alt, hvad de behøver, til at beskytte dem mod farer og ubehag, store og små. Og dog ved vi – i det mindste på et vist niveau – at hvad børn behøver mere end noget andet, er lidt modgang: nogle udfordringer, et vist afsavn, som de kan overvinde, i det mindste bare for at vise over for sig selv, at de kan. Som forældre slås du med disse vanskelige spørgsmål hver dag, og hvis du træffer det rigtige valg bare halvdelen af gangene, er du heldig. Men ét er, hvad du gør med det dilemma i din private verden, hvordan adresserer vi det i den offentlige verden, i en skole, hvor du sender dit barn – måske endda med store udgifter? (Tough, 2012, 85).

NÅR TOUGHS bog blev en bestseller i USA, er det bl.a., fordi den peger på en vej ud af noget, der kan synes næsten uløseligt: Børn får de bedste betingelser, men magter ikke at tage imod dem. Hvordan hjælper vi dem på det punkt? Den *kognitive hypotese* har været dominerende i USA i årevis og bestemt også i Danmark: Der skal mere og mere information ind i hovedet på børn og elever, de skal blive dygtigere og dygtigere, de skal vinde i konkurrencen med andre. Langtidsundersøgelser viser imidlertid, at den hypotese ikke skaber børn med succes senere i livet – det er der noget andet, der langt mere bidrager til.

Her er vi ved den *non-kognitive hypotese* eller *karakter-hypotesen*. Altså at børn kan tage et ansvar for sig selv og har en styrke til at holde fast i det, de selv tror på. Tough er ikke bange for at pege på de karaktertræk, som han anser for vigtige i dag for at få et godt liv, det er vedholdenhed, selvkontrol, selvtillid, viljestyrke, nysgerrighed og samvittighedsfuldhed. Og han peger på undersøgelse efter undersøgelse, der følger børn op gennem livet og stiller spørgsmålet: Hvem fik et godt liv? Hans svar peger klart i retning af, at den kognitive hypotese lider af store svagheder: Den giver ikke børn det, de virkelig har brug for.

JEG TROR IKKE, vi skal vente på udmeldinger fra toppen på dette felt. Her ligger der alt for mange retoriske bindinger og standardkoncepter. Men måske undervisningsministerens projekt Ny Nordisk Skole (NNS) kan være en åbning nedefra. Selve begrebet 'ny nordisk' kan let mobilisere en vis skepsis over for noget, der kan vække bange anelser om mad eller bare varm luft. Lidt poppet fornemmer man. Men det behøver nu ikke nødvendigvis være tilfældet.

Livsduelighed handler i dag om at give børn en ballast med sig, ikke bare færdigheder, ikke blot kompetence – nej, noget, der rækker dybere og længere og handler om deres egen evne til at takle livet

Der er i hvert fald i NNS-projektet forsøg på at udvikle en bottom-up tilgang som en invitation til dagtilbud, skoler og efterskoler om at være med og deltage i udviklingen. Alene det er sympatisk, og her ligger der en mulighed for at få hele barnets udvikling med, sådan som forældre også selv oplever behovet. Også det bredere sigte i NNS skal noteres, her tales om fællesskab, trivsel og inddragelse – og om at styrke elevernes 'livsduelighed'. Ideen i projektet er, at institutioner kan tilmelde sig og dermed være med i en udviklingsproces. I dag (2013) har 340 forskellige typer af børneinstitutioner og skoler meldt sig som deltagere, de indgår i netværk på mindst tre, og de får mulighed for at koble sig sammen i en kontaktbørs og dele viden med andre institutioner.

Projektet bygger på et manifest i 10 punkter, der bla. rummer ord som respekt for den enkelte og fællesskabet, skabe livsduelige børn og unge, sikre at den enkelte tages alvorligt, udfordres og støttes – flere gode ord og så inddragelse af både lærere, ledelse, forældre og børn og unge selv.

Mit forslag vil være, at daginstitutioner og skoler ud over landet forsøger at tage spørgsmålet om livsduelighed alvorligt – og går et skridt videre og gør karakterdannelse til en vigtig side ved NNS. Livsduelighed handler i dag om at give børn en ballast med sig, ikke bare færdigheder, ikke blot kompetence – nej, noget, der rækker dybere og længere og handler om deres egen evne til at takle livet. Det er livskvaliteter, der ikke mere er en del af den samlede kultur- og traditionsoverlevering, den må i dag skabes af os som ansvarlige voksne. I slægt med det, Løgstrup kaldte 'tilværelsesorientering', men går videre og vedkender sig det større samfunds- og kulturproblem, vi står over for.

Og jeg tror, vi i den enkelte institution og skole skal starte med at enes om de værdier, vi ønsker, at børnene skal have med sig, og derefter også være parate til at sætte karakterdannelse ind som et perspektiv i vores konkrete arbejde med børn og unge.

Tilbage til St. Pauls-skolen i Camden: Agnes arbejder med perseverance i hele måneden, og hun er helt klar over, at det er noget, hun skal blive god til. Derfor, siger hun, er det også noget, hun indimellem snakker med sig selv om, noget hun bare siger helt stille til sig selv 'inde i hovedet': Perseverance. Dermed er hun faktisk på vej – det kan vi andre også være, hvis vi tør tage de første skridt.

PER SCHULTZ JØRGENSEN